

Я – тільки інструмент у руках Божих

Розповідає Антон Шкіряк, нейрохірург, громадський діяч (<http://shkiryak.com.ua>).

Чому ви вирішили спеціалізуватися в нейрохірургії?

Коли я закінчував університет, тривалий час я працював у травматологічному пункті в приймальному відділенні. Надавав ургентну, невідкладну, допомогу, як зазвичай робиться в травмпункті. Я в тому відділенні працював медбратом, коли вчився на 2-3 курсах університету.

На 5-6 курсах я працював в Обласному центрі нейрохірургії під керівництвом професора Володимира Смоланки в місті Ужгороді. Тоді я і закохався у нейрохірургію.

Я вчився на державному замовленні. Мав добрі оцінки, тому міг обирати спеціальність. Але має бути державна ставка за обраною спеціальністю. Найближча обрана мною була в місті Рівному. Нічого іншого не було по всій країні.

Треба було зриватися з тепленького місця, де була квартира, рідні та маленький бізнес. Але ми з дружиною все одно вирішили їхати в Рівне. Це був 2007 рік, червень. В липні й серпні я працював у міській лікарні в нейрохірургічному відділенні. Лікарі побачили, що я добре працюю.

А у вересні я приїхав до Києва для проходження очної частини інтернатури на кафедрі. Мене помітив професор Микола Поліщук. Він в минулому був міністром охорони здоров'я, а зараз – член-кореспондент Національної академії медичних наук України.

Коли він побачив мою соціальну і наукову активність, то запропонував стати лаборантом кафедри. Оклад невеликий, але бути лаборантом на кафедрі – престижно.

Потім я став старшим лаборантом. Під час інтернатури я поступив до магістратури, закінчив її й поступив до аспірантури. Зараз я – асистент кафедри нейрохірургії в Національній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика.

Чому я обрав нейрохірургію? Бо я хотів мати складну спеціальність. Моя бабуся працює в Інституті педіатрії, акушерства і гінекології. Якби я обрав, наприклад, педіатричну спеціальність, то, мабуть, через рік після закінчення я був би вже доктором наук. Вона – науковець, тому тягнула б мене за вуха, доки я не написав би кандидатську і докторську за півроку.

Але я не хотів, якось воно було не моє. Вона мені сказала: «Добре, тоді – гінекологія». Але це було теж не те. Я все-таки вибрав нейрохірургію, тому що це спеціальність, в якій я працював щодня на 5-6 курсі. А також вибрав, дякуючи професорові Смоланці, який зараз – ректор Ужгородського національного університету і мій хороший друг. Він мене зацікавив цією професією.

А що саме вас зацікавило?

В організмі людини досліджено все, окрім головного мозку. Ми знаємо з чого складаються кістки. Знаємо, які процеси проходять в печінці. Дослідили, як нирки фільтрують кров і виводять токсини. Взнали, скільки клапанів в серці, і як вони працюють.

Але ми до сих пір не знаємо, як функціонує мозок. Це надзвичайно висока матерія. Для мене мозок – закрита книга. Навіть попри те, що його досліджують сотні років.

Коли мені було 5-6 років, моя бабуся мала грижі, перенесла біля 10 операцій. Усі перев'язки і обробки рани вдома робив я. Спочатку лікар показала, як усе робити, і поки мами не було, я сам обробив бабці рану і заклеїв лейкопластиром.

Це для мене була як гра, але я не просто грався в лікаря, я тренувався перед початком великої дороги, яка називається медицина.

А коли мені було 10-12 років, моя інша бабуся перенесла інсульт. Я з молодшим братом допомагав їй відновлюватися, вчив розмовляти. Вже тоді ми займалися нейрореабілітацією.

Як почався ваш шлях віри?

Ох, це тяжкий був шлях! Я з дитинства був віруючим, народився в ортодоксальній римо-католицькій сім'ї. В ортодоксальній – це означає не в такій сім'ї, котра тільки раз на Пасху іде до церкви, а яка кожної неділі знаходиться у храмі Божому, молиться і читає Слово Боже.

В дитинстві, коли мені було біля 5 років, мені пошили маленьку рясу, і я прислужував біля священика в Римо-католицькому храмі в Ужгороді. Священик навчив мене читати Євангельські читання, коли я виходив за кафедру. Мені ставили маленьку тумбу, щоб я на неї ставав і досягав до мікрофона. І перед багатосотенним приходом я читав.

Потім я став старшим міністрантом (той, хто служить біля священика). Щосуботи у нас були репетиції: як ставати на коліна, як правильно хреститися, як тримати кадило, коли його перенесиш біля олтаря. Таким чином я став дуже релігійним хлопчиком.

Але сталося так, що навпроти нас поселилася сім'я пастора: Корчуки В'ячеслав, Альона, Аліса (насправді її звати Олеся, але її так називали), Андрій. Вони переїхали і стали жити навпроти. Аліса і мій брат Хрістіан однолітки. Вони разом гралися, часто ходили один до одного в гості.

Бувало так, що брат там затримувався, тоді бабуся йшла його забирати. А у них проходили домашні церкви для охочих. Обговорювались різні релігійні питання. І бувало, що діти ще трохи затримуються, а бабуся чекає і слухає. І от таким чином,

поступово їй відкрилася істина.

Я не був в захваті, будучи 14-річним підлітком, від того, що бабуся ходить до цих «сектантів» – чому вони можуть доброму навчити? Але вона почала ходити до церкви. Поступово моя мама почала спілкуватися з Альоною. Спілкування теж поступово переросло в пошуки правди і в розуміння того, що істина знаходиться не в Месі, а в Слові Божому, яке, до речі, за римо-католицькими канонами людина трактувати не може, будь-яке трактування Святого Письма залишається тільки за духівництвом.

Я був обурений, тому що наступало велике свято. Я мав отримати другого хресного батька. Єпископ помазує єлеем на майбутнє життя, тоді з підліткового віку ти переходиш у доросле життя. Я перестав спілкуватися із сім'єю. Почав сам собі готувати їсти і прати.

А потім вони запросили мене до них в церкву. Я не хотів, а потім вирішив подивитись, куди вони ходять. Якраз тоді проходила євангельська програма. Проповідь була про Божу любов, як вона проявляється, в яких речах. Проповідував В'ячеслав Корчук.

Мені здалося, що церква якась бідна: ні одної ікони немає, немає хрестів, все дуже скромно. Але проповідь була цікава, бо була аргументація зі Святого Письма. Мені це дуже сподобалось.

В неділю я, звісно, пішов у свою римо-католицьку церкву. На диво, там також була проповідь про любов Божу. Але все було якось завуальовано, незрозуміло. Після вчорашньої проповіді мені здалося, що там взагалі немає підтвердження тих слів. Я подумав, що не так воно має бути.

Так продовжувалося три тижні.

В адвентистській церкві я познайомився з однією дівчиною. Виявилось, що ми вчилися в одній музичній школі. Вона запрошувала приходити кожної суботи досліджувати разом Слово

Боже. Мені сподобалась і ця дівчинка, і відношення людей, тому я ходив ці три суботи. Господь так робив, що наступного дня в неділю була аналогічна або дуже дотична тема проповіді в римо-католицькій церкві.

Третьої неділі я підійшов до священика і кажу: «Ви знаєте, а мені здається, що тут ви неправі, тому що...». «Звідки ти це взяв?» «Я чув...» «Не ходи більше туди ніколи! Ні в якому разі!». Тоді для мене відкрилась істина.

Життя священика я знав зсередини. В нього був плазмовий телевізор, коли в Україні їх ще не продавали. Я бачив листи, де він описував, що йому дуже важко їздити по сільській місцевості і йому треба джип, хоча в гаражі стояли два Жигулі та Нива. Я бачив, як розвантажували великий КамАЗ картоплі йому в гараж. Коли він закривав гараж, підійшла циганка з дитиною і попросила трохи картоплі, бо немає що їсти. Він сказав, що зараз картоплі немає, після того, як ми, хлопці, розвантажили йому цілий гараж.

Я зрозумів, що є істина і в Римо-католицькій церкві, але вона не повністю відкрита їй. З часом я прийняв хрещення в Адвентистській церкві, це був не короткий шлях. Мені було 16 років. Тобто, 2 роки тривав цей шлях.

А скільки часу йшли до цього ваші рідні?

Біля року. Десь через рік після хрещення бабуся померла. Все своє життя вона була ревною римо-католичкою. У нас в тій церкві навіть були спеціальні місця, усі знали, що це – місце Гофманів, вони завжди там сидять: тут – бабуся, там – її дочка. А я, зазвичай, служив біля священика за олтарем.

Як віра допомагала вам в навчанні?

Віра в навчанні не допомагала. Навіть все тільки ускладнювала. Всі іспити приходилося переносити, і це в умовах медичного університету, навчаючись на державному замовленні.

Особливо важко було, коли були заключні державні іспити на 2-3-4 курсах. Справа перенесення такого іспиту була непростя. До того ж, коли багато людей складають іспит, уваги до кожного студента приділяється менше, їх швидше опитують, не затримуються, так здавати простіше. А коли ти йдеш один перездати в інший день, то відношення викладачів до студента зовсім інше.

Тому можна сказати, що віра не допомагала в навчанні, вона допомагала мені переживати різні труднощі в житті – це однозначно. Я навчався паралельно ще і в теологічній школі у Львові від Заокської духовної академії, протягом трьох років. Кожного місяця я на 5 днів їздив на сесію.

Теологія в лікарській діяльності – це тільки плюс, бо не завжди проблеми в організмі пов'язані з органічними змінами. Інколи треба полікувати душу, коли набагато більше допоможе добре слово або підтримка пацієнта, ніж якась надскладна операція. Тому я вважаю, що теологічна освіта дала мені перевагу над іншими лікарями. На початку лікарської кар'єри вона дозволила мені багато в чому досягнути успіху.

Наприклад, три години тому була в мене пацієнтка, вчителька, в якій виявили проблеми в щитоподібній залозі, а також інші проблеми. Але вона не лікувалася. Я кажу: «А Ви Біблію читаете? Що там написано? Люби ближнього свого, як кого? Як самого себе. Навіть Бог хоче, щоб ви себе любили, а ви не любите! Лікарі Вам рекомендують, а ви не робите!». Вона розплакалася, але я її втішив. Наступного тижня вона прийде на обстеження і буде лікуватися.

Отже, знання Біблії і віра допомагають в щоденній практиці лікаря. Це тільки плюс. Зараз ніяких проблем немає.

А ваші колеги знають, що ви віруючий?

Звичайно.

Коли я вчився на першому курсі, мене змушували пити. На

другому – двоє тримали, один заливав, але не вдалося. На третьому курсі пропонували вже рідше, через одного, а на четвертому – практично ніхто вже не пропонував. На п'ятому, на шостому – якби сказали, що бачили Антона Шкіряка п'яним, ніхто б не повірив.

Дехто мене вважав хворим на голову чи абсолютно нездоровим – як це можна в такому віці молодому, коли треба веселитися, не пити алкоголь і не курити?! Але оцінки та успіхи у навчанні говорили зовсім про інше.

Зараз всі, хто зі мною спілкується, знають, що я – віруюча людина, адвентист. Найкраща реклама – це, звичайно, не пов'язка на лобі: «Я – адвентист», а стиль життя.

Я не розглядаю Адвентизм як релігію чи деномінацію, що рятує від гріхів. Якби так, то ми могли б уже продавати абонементи до нашої церкви, щоб люди позбавлялися гріхів. Багато хто врятується і не будучи адвентистом, «багато буде овець не з Моєї кошари», – написано в Біблії. Але Адвентизм – це та релігія, яка в повній мірі надає правду.

Принцип «Solo scriptura» («Тільки писання») – це принцип, яким я керуюся у своїй лікарській практиці. В мене немає такого: «Я вважаю, що краще буде так», ні. Ці проблеми вже дослідили, ми знаємо, які наслідки при лікуванні цього чи того. Треба рухатися відповідно до стандартів та міжнародних протоколів, і це дозволяє досягнути добрих результатів.

Так же само протокол життя людини був написаний Богом у Біблії. Він описує кожну життєву ситуацію, немає такої ситуації в житті, яка б з нами трапилася, на яку не було б відповіді у Святому Письмі. Дотримуючись цього протоколу, можна досягнути успіхів у житті.

Чому ви старалися досягти успіху в роботі та в навчанні?

Я завжди був амбітний. Я завжди мав бути в центрі уваги, любив публіку. Я любив, коли мене хвалили, мені це подобалося. Я ріс

в такій сім'ї. Бабуся – словацька єврейка, дідусь – австрійський угорець. Зі сторони батька: бабуся – гуцульська українка, дідусь – український поляк. Тепер усе це змішайте і добре потрясіть, і це буду я. По документах я українець, а в середині душі – християнин, і це основна моя національність.

Ви порівнюєте себе з Беном Карсоном?

Ні, ніколи. Я не маю себе порівнювати ні з ким зі своїх колег, відомих хірургів. Якщо чесно, я не дуже люблю слово «рівнятися», кожен має свій життєвий шлях. Звичайно, треба рівнятися на Бога. Але скільки б не намагалися, все одно не зможемо стати схожими.

Тому я рівняюся на успіх. Враховуючи те, що до 30 років я став батьком двох дітей, збудував будинок і маю власний бізнес, я непогано себе відчуваю у своїй професії, і моє ім'я чогось вартує, вважаю, що це – успіх. Як там далі буде – не знаю.

Який у вас бізнес?

Зараз дружина займається кейтерингом, виїзним обслуговування на святах. А я розвиваю власний проект і готуюся до великої реалізації своєї мрії.

Як пов'язані онкологія і нейрохірургія?

Це лікування пухлин головного та спинного мозку різного походження. Звісна річ, у мене є багато пацієнтів, котрі мають не нейрохірургічну патологію: черевні пухлини, пухлини молочної залози. Цих пацієнтів я теж консультирую і лікую, проводжу діагностику, веду їх від початку діагностики до моменту настання ремісії захворювання, а потім – контроль кожних три місяці.

Як вам вдається не вигорати?

По-перше, я ще не так багато працюю, щоб уже вигорати. Я завжди намагаюся досліджувати щось нове. Мені здається, що вигорають ті спеціалісти, які зупиняються на якомусь етапі

свого розвитку. І ця буденність і обмеженість в знаннях, в якихось діях і маніпуляціях, змушує їх думати, що вже все, це – кінець, і вони тоді насправді згорають.

Я намагаюсь кожен свій ранок починати з читання Біблії. Я читаю багато наукової літератури (зокрема, зі Сполучених штатів та Європи) за спеціальністю, досліджую оновлення протоколів, сучасні методи діагностики, візуалізації пухлин, методи лікування, комбінації терапії, нестандартні методи і підходи до лікування онкології. І я маю непогані результати, є пацієнти навіть із Європи. А вони приїжджають не для того, щоб просто подивитись, а тому, що є добрі результати лікування.

Вас запрошували працювати за кордон?

Запрошують і по сьогоднішній день. Останні 8 років практично кожні 2-3 місяці я отримую листи з пропозиціями працювати за кордоном. В багатьох випадках це робота асистентом лікаря, тобто, для верифікації мого диплому знадобиться 10 років, щоб за кордоном я міг себе почувати як лікар. Отже, десять років я буду кимось, але не лікарем, попри те, що я вже маю непоганий досвід.

В більшості випадків запрошують без сім'ї, але пропонують фінансові та матеріальні вигоди. Тобто, будучи кимось в Україні, тим більш, в такі важкі часи для нашої держави, кинути її заради фінансової наживи. Я себе тут добре відчуваю, мені тих грошей, що я заробляю, достатньо для того, щоб я міг забезпечити основні потреби і рухатися вперед.

Дуже багато моїх друзів виїхало за кордон. Україну треба розвивати, це не будуть робити пенсіонери чи діти. Я хочу допомогти державі. В мене досить серйозна громадська позиція. В громадській сфері охорони здоров'я я досить багато говорю, особливо про попередження онкології, про підхід до лікування в різних її сферах, це – основна моя задача в усіх телевізіях на всіх телеканалах.

Скільки операцій ви робите і чи робите операції в суботу?

Звичайно, роблю. На жаль, онкологія або ургентна нейрохірургія (коли йдеться про травму або ДТП) – це не ті види патології, коли ти можеш сказати: «Вибач, у мене субота, коли сонце заїде, я тебе прооперую, а ти почекай трохи. Перев'яжи собі рану або зупини пухлину на одну добу, а я потім прооперую». Інколи відлік іде не просто на дні, а на години, тому лікар не може собі такого дозволити.

Є текст в Біблії, котрий говорить, що коли твій осел упав у колодязь, ти не будеш чекати, поки сонце заїде, а вже потім його витягати. Я спілкувався з багатьма пасторами стосовно цього питання. Є проблема, що я в будні не встигаю всіх прооперувати. Якщо це 1-2 операції на день, на рік – 500 операцій, я не встигаю просто фізично, я, крім того, маю ще консультивати, крім того, я – чоловік своєї дружини і батько своїх дітей.

Кожен день є операції?

Одна, інколи дві, в середньому так.

Чи реально досягти успіху без Бога?

Це провокаційне питання. Я вважаю, що успіх пов'язаний з надприродною силою. Не буває так, щоб людина «випадково» опинилась в певний час у правильному місці». Я вважаю це робить Божа рука. Інша справа, як людина до цього відноситься: чи вірить у це, чи не вірить, чи віддає шану і подяку Богові за те, що так у неї складається.

Сучасний науковий світ розніс до останку теорію великого вибуху і теорію Дарвіна. Надалі все менше підтверджень тому, що це взагалі межує з правдою. Тож, я вважаю, що успіх християнина, який усвідомлює, що він любить Бога і живе для Бога, його успіх може бути тільки з Ним.

Чи творив Бог чудо у вашій роботі?

Я вважаю, що я – тільки інструмент в руках Божих, і пацієнтам

про це говорю, їх лікує Господь. Не ми боги, Бог є один, і в Його руках є інструменти, якими Він влучно керує і допомагає врятувати життя. Тому я вважаю кожную свою операцію (слава Богу, летальних наслідків у мене не було), кожне моє втручання – чудом Божим. Є багато випадків, але я б не хотів виділяти якийсь конкретний, щоб не ображати інших пацієнтів, бо їх випадки – це також чудо.

Що для вас найголовніше в житті і чому?

Поступово зі старістю здоров'я так і буде залишатися на одному з перших місць. Але для мене найголовніше – моя родина. Моя дружина, мої діти – це те, для чого я живу. Усі зусилля, які я прикладаю – заради їхнього добробуту, щоб вони були щасливі, щоб насолоджувалися життям, отримали гарну освіту. Щоб я був спокійний як батько, що я усе зробив правильно, що мої діти забезпечені, освічені та духовні.

Запитання – Оксана Соловйова